

ใบความรู้ เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการอ่านออกเสียง
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความหมายของการอ่านออกเสียง

ความหมายของการอ่านออกเสียง คือ ศิลปะในการสื่อสารประสบการณ์ ความคิด และอารมณ์ของผู้เขียน โดยอาศัยอารมณ์ น้ำเสียง และสีหน้าท่าทางของผู้อ่าน

๑. องค์ประกอบของการอ่านออกเสียง

กระบวนการสื่อสารด้วยการอ่านออกเสียงประกอบด้วย

๑) ผู้ส่งสาร คือผู้อ่าน

๒) สาร คือข้อความที่อ่าน

๓) ผู้รับสาร คือผู้ฟัง

๔) วิธีติดต่อสื่อสาร คือการอ่าน

๕) การสนองตอบ คือผลของการสื่อสารซึ่งอาจเป็นการปรบมือ การก้มศีรษะ การทำตาม ฯลฯ

๒. หลักในการอ่านออกเสียง

๑) ความเข้าใจบทอ่าน ผู้อ่านจะต้องตีความเข้าใจในบทอ่าน เพื่อที่จะถ่ายทอดความเข้าใจของตนไปสู่ผู้ฟังได้

๒) การยืนหรือนั่ง ควรยืนหรือนั่งในตำแหน่งที่อยู่ตรงหน้า ตรงกลางของผู้ฟัง ห่างจากผู้ฟังพอสมควร การนั่ง ต้องนั่งให้เรียบร้อย หลังตรง ไม่ควรนั่งไขว่ห้างหรือกระดิกขา

๓) การถือบทอ่าน จับเอกสารให้มั่น บทอ่านไม่บังหน้า

๓. การออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขรวิธี

- การอ่านพยัญชนะ ร กับ ล ผู้อ่านจะต้องระมัดระวังโดยการอ่าน แยกความแตกต่างให้ชัดเจน

- การอ่านพยัญชนะ ร ให้ปลายลิ้นกักลมที่ปุ่มเหงือก ห่อลิ้นยกตัวไปที่เพดานแข็งรัวลิ้นหลายๆ ครั้ง

การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ

คำควบกล้ำ คือ คำที่มีพยัญชนะต้น ๒ ตัว พยัญชนะต้นตัวที่ ๒ จะต้องเป็น ร ล หรือ ว การเปล่งเสียงคำควบกล้ำ ต้องออกเสียงพยัญชนะทั้ง ๒ ตัวไปพร้อมๆ กัน การเปล่งเสียงเพียงครั้งเดียว เช่น กรอง กลอง กวาง เป็นต้น

การเว้นวรรคตอนในการอ่านออกเสียง

ถ้าเว้นวรรคตอนผิด ความหมายจะผิดไปด้วย ก่อนที่จะอ่านจะต้องทดลองแบ่งวรรคตอน แบ่งคำ แบ่งประโยคให้ถูกต้องก่อน ซึ่งอาจใช้เครื่องหมาย/แบ่งคำ

ที่มา: นพดล จันทรพิชญ์และคณะ. การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ธเนศวรการพิมพ์. 2519)

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การอ่านออกเสียง
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่เห็นว่าถูก เครื่องหมาย ✕ หน้าข้อที่เห็นว่าผิด

- ๑. การอ่านแบ่งวรรคตอนผิดจะทำให้ความหมายผิดไป
- ๒. การฝึกกวาดสายตาไม่จำเป็นกับการอ่าน
- ๓. การอ่านออกเสียงคำควรอ่านซ้ำซ้ำทีละคำ
- ๔. การอ่านออกเสียงต้องอาศัยอารมณ์ น้ำเสียง และสีหน้าท่าทางของผู้อ่าน
- ๕. การเตรียมตัวอ่านควรทำความเข้าใจกับวัตถุประสงค์ของผู้เขียน
- ๖. การพูดตามตัวหนังสือคือความหมายของการอ่านออกเสียง
- ๗. การขีดเครื่องหมาย/ไม่จำเป็นในการอ่านออกเสียง
- ๘. ทำยืนและนั่งไม่มีความจำเป็นในการอ่าน
- ๙. การอ่านควรมีน้ำเสียงหนักเบาตามเนื้อหา
- ๑๐. การปรบมือ การก้มศีรษะเป็นการตอบสนองการสื่อสาร

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

๑.	✓	๒.	×	๓.	×	๔.	✓	๕.	✓
๖.	✓	๗.	×	๘.	×	๙.	✓	๑๐.	✓

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การอ่านออกเสียง
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่เห็นว่าถูก เครื่องหมาย ✕ หน้าข้อที่เห็นว่าผิด

- ๑. การพูดตามตัวหนังสือคือความหมายของการอ่านออกเสียง
- ๒. การอ่านแบ่งวรรคตอนผิดจะทำให้ความหมายผิดไป
- ๓. การอ่านออกเสียงคำควรอ่านซ้ำซ้ำทีละคำ
- ๔. การเตรียมตัวอ่านควรทำความเข้าใจกับวัตถุประสงค์ของผู้เขียน
- ๕. การอ่านควรมีน้ำเสียงหนักเบาตามเนื้อหา
- ๖. การขีดเครื่องหมาย/ไม่จำเป็นในการอ่านออกเสียง
- ๗. ทำยืนและนั่งไม่มีความจำเป็นในการอ่าน
- ๘. การฝึกกวาดสายตาไม่จำเป็นกับการอ่าน
- ๙. การปรบมือ การก้มศีรษะเป็นการตอบสนองการสื่อสาร
- ๑๐. การอ่านออกเสียงต้องอาศัยอารมณ์ น้ำเสียง และสีหน้าท่าทางของผู้อ่าน

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

๑.	✓	๒.	✓	๓.	✗	๔.	✓	๕.	✓
๖.	✗	๗.	✗	๘.	✗	๙.	✓	๑๐.	✓

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การอ่านออกเสียงร้อยกรอง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หลักเกณฑ์ทั่วไปในการอ่านออกเสียงร้อยกรอง (พจนานุกรม สุธงษา และคณะ. ๒๕๕๔ : ๖, วาสนา บุญสม ๒๕๔๑: ๒๖) ดังนี้

๑. ศึกษาลักษณะบังคับของคำประพันธ์ที่จะอ่าน เช่น จำนวนคำ สัมผัส เสียงวรรณยุกต์ เสียงหนักเบา รู้จักการแบ่งวรรคตอน อ่านตามจังหวะทำนองเสนาะ โดยอ่านให้ชัดเจนและใส่อารมณ์ตามใจความนั้น
๒. อ่านเน้นคำในตำแหน่งสัมผัสนอก
๓. อ่านเอื้อนสัมผัสในเพื่อเพิ่มความไพเราะ เช่น อันรักษาศีลสัตย์กตเวที อ่านว่า กัด-ตะ-เว-ที เพื่อให้สัมผัสกับ สัตย์
๔. อ่านถูกต้องตามท่วงทำนองเสนาะของคำประพันธ์แต่ละชนิด
๕. อ่านออกเสียงคำให้ชัดเจน ถูกต้อง โดยเฉพาะคำที่ออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำ
๖. อ่านเสียงดังพอสมควรที่ผู้ฟังจะได้ยินทั่วถึง ไม่ดัง หรือค่อยจนเกินไป
๗. อ่านมีจังหวะ วรรคตอน รู้จักทอดจังหวะ เอื้อนเสียง หรือหลบเสียง
๘. คำที่มีพยางค์เกินให้อ่านเร็วและเบา เพื่อให้เสียงไปตกอยู่พยางค์ที่ต้องการ
๙. มีศิลปะในการใช้เสียง รู้จักเอื้อนเสียงให้เกิดความไพเราะ

การเตรียมตัวก่อนอ่านออกเสียง (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และมาหยัน อิมสำราญ. ๒๕๔๗ : ๒๖) มีดังนี้

๑. อ่านบทให้เข้าใจการอ่านให้ผู้ฟัง มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้ผู้ฟังรับรู้และเข้าใจตรงตามเนื้อหาสาระที่อ่าน ฉะนั้นผู้อ่านจึงต้องเข้าใจข้อความนั้นเสียก่อนเพื่อความมั่นใจ และเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ข้อความใดที่อ่านไม่เข้าใจหรือสงสัยว่าจะผิดพลาดต้องตรวจสอบเสียก่อน

๒. ทำเครื่องหมายแสดงจังหวะการอ่าน ในการอ่านเราควรทำเครื่องหมายลงในบทว่าตอนใดควรหยุด คำใดควรเน้น และคำใดควรทอดจังหวะ การทำเครื่องหมายในบทมีกฎเกณฑ์ตายตัว แต่โดยทางที่นิยมปฏิบัติ มักทำเครื่องหมายง่าย ๆ ดังนี้

ก. เครื่องหมายขีดเฉียงขีดเดียว (/) ขีดระหว่างคำ แสดงการหยุดเว้นนิตหนึ่ง เพราะมีคำหรือข้อความอื่นต่อไปอีก การอ่านตรงคำที่มีเครื่องหมายนี้จึงไม่ควรลงเสียงหนักเพราะยังไม่จบประโยค

ข. เครื่องหมายขีดเฉียงสองขีด (//) ขีดหลังประโยคหรือระหว่างคำเพื่อแสดงให้รู้ว่าเว้นนาน

ค. เครื่องหมายวงกลมล้อมคำ เพื่อบอกว่าเป็นคำที่สงสัยหรือไม่แน่ใจว่าอ่านอย่างไร

ง. คำที่ต้องการเน้นให้ขีดเส้นใต้ที่คำนั้น

จ. คำใดที่ทอดจังหวะ ให้ทำเส้นโค้งที่ส่วนบนของคำนั้น (∪)

ฉ. เครื่องหมายมุมคว่ำ หรือหมวกแฉีกคว่ำ \wedge แสดงว่าข้อความนั้นจะเน้นเสียงสูง และมุมหงายหรือหมวกแฉีกหงาย (\vee) แสดงการเน้นเสียงลงต่ำ ซ้อมอ่านให้คล่อง หลังจากอ่านบทจนเข้าใจและทำเครื่องหมายแสดงจังหวะการอ่านแล้ว

ใบงาน เรื่อง การแบ่งวรรคตอนกาพย์ยานี ๑๑
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การอ่านออกเสียงร้อยกรอง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายขีดเดี่ยว (/) และ (//) หลังประโยคหรือระหว่างคำของกาพย์ยานี ๑๑
ให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา

กาพย์ยานี ๑๑

สระอุสระจะขอไหว้	พระศรีไตรสรณา
พ่อแม่แลครุบา	เทวดาในราศี
ข้าเจ้าเอา ก ข	เข้ามาต่อ ก กามี
แก้ไขในเท่านี้	ติมิติอย่าตรีชา
จะรำคำต่อไป	พล่อใจกุมารา
ธรมมีราชา	เจ้าพาราสาละถิ
ชื่อพระไชยสุริยา	มีสุตามเหสี
ชื่อว่าสุมาลี	อยู่บุรีไม่มีภัย
ข้าเฝ้าเหล่าเสนา	มีกิริยาอัชฌาศัย
พ่อแม่มาแต่ไกล	ได้อาศัยในพารา
ไพร่ฟ้าประชาชี	อยู่บุรีก็ปรีดา
ทำไร่ข้าวไถนา	ได้ข้าวปลาแลสาลี
อยู่มาหมุ่ข้าเฝ้า	ก็หาเยาวนารี
ที่หน้าตาดีดี	ทำมโหรีที่เคหา
คำเข้าเฝ้าสืขอ	เข้าแต่หอล่อกามา
หาได้ให้ภริยา	โลภพาให้บ้าใจ
ไม่จำคำพระเจ้า	เหไปเข้าภาษาไสย
ถือติมิข้าไทย	น้อแต่ไพร่ใส่ชื่อคา

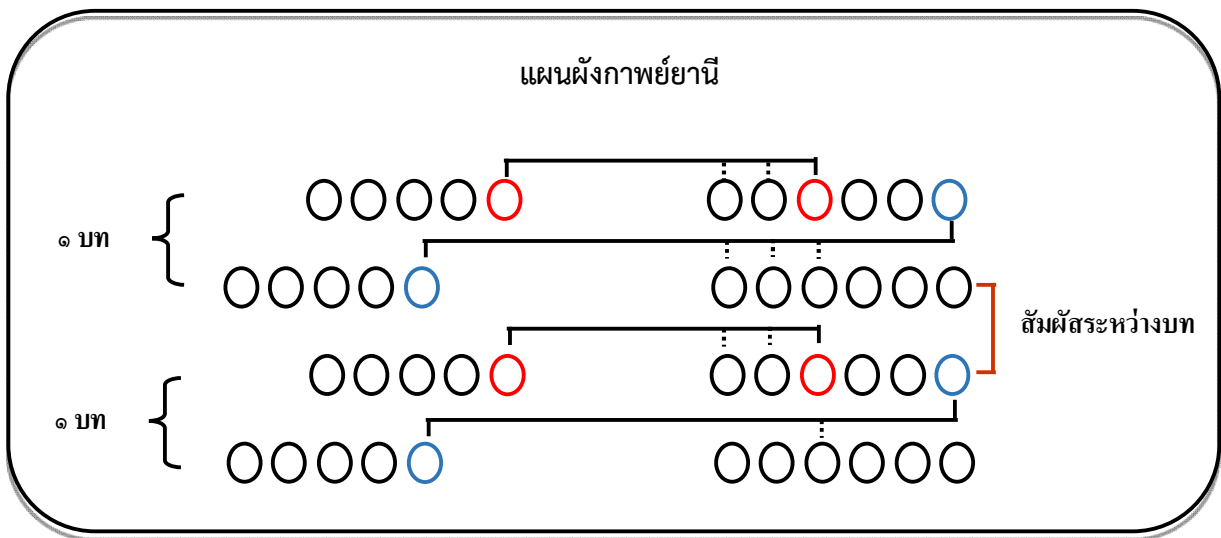
ที่มา: หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ใบความรู้ เรื่อง ฉันทลักษณ์กาพย์ยานี ๑๑
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ฉันทลักษณ์กาพย์ยานี ๑๑
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จุดประสงค์ ให้นักเรียนศึกษาฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี ๑๑

ฉันทลักษณ์กาพย์ยานี ๑๑

กาพย์ยานี เป็นคำประพันธ์ไทยประเภทกาพย์ที่กวีนิยมแต่งมาก ปรากฏการแต่งตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา มีทั้งแต่งสลับกับคำประพันธ์ประเภทอื่นและแต่งเพียงลำพัง กาพย์ยานีบทหนึ่งมีสองบาท บาทละ ๑๑ คำ คนทั่วไปจึงนิยมเรียกว่า กาพย์ยานี ๑๑

คณะของกาพย์ยานี

กาพย์ยานี ๑ บท มี ๒ บาท

บาทหนึ่ง มี ๒ วรรค วรรคหน้ามี ๕ คำ วรรคหลังมี ๖ คำ รวมเป็น ๑๑ คำ

การส่งสัมผัส

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ ส่งสัมผัสไปยังคำที่สาม ของวรรคที่ ๒ (อาจเลื่อนมาส่งสัมผัสคำที่ ๑ หรือ ๒ ได้)

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้าย ของวรรคที่ ๓ (หากส่งสัมผัสไปยังคำที่ ๑ หรือ ๒ หรือ ๓ ในวรรคที่ ๔ ได้ จะเพิ่มความไพเราะในคำประพันธ์เพิ่มขึ้น)

ในการแต่งกาพย์ยานีมากกว่า ๑ บท ต้องส่งสัมผัสระหว่างบท โดยคำสุดท้ายของวรรคที่ ๔ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ในบทถัดไป

คำสัมผัสในคำประพันธ์

การแต่งคำประพันธ์จะมีลักษณะเฉพาะคือการส่งสัมผัส ซึ่งมีการส่งสัมผัสแบ่งเป็น ๒ ชนิด ได้แก่ สัมผัสในและสัมผัสนอก

สัมผัสใน เป็นสัมผัสที่ไม่บังคับเพียงแต่เป็นสัมผัสที่เพิ่มความไพเราะและแสดงถึงความสามารถของผู้แต่ง โดยแบ่งแยกสัมผัสในออกเป็น ๒ ชนิดคือ สัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ

สัมผัสนอก เป็นสัมผัสบังคับโดยแบ่งย่อยออกเป็นสัมผัสระหว่างวรรคและสัมผัสระหว่างบท โดยสัมผัสนอกนั้นต้องเป็นสัมผัสสระเท่านั้น

สัมผัสพยัญชนะ คือคำสัมผัสในคำประพันธ์ที่อยู่ในวรรคเดียวกัน ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวกัน อาจเรียกว่า “สัมผัสอักษร” ตัวอย่างเช่น

คำเช้าเฝ้าสีซอ

อยู่บุรีไม่มีภัย

ไพร่ฟ้าประชาซี

โลภพาให้บ้าใจ

ฉื่อแต่ไพร่สไสีอคา

ว่าโงเ่าด่าปูปลา

สัมผัสสระ คือคำสัมผัสในวรรค สัมผัสระหว่างวรรคหรือสัมผัสระหว่างบท ที่มีเสียงสระเสียงเดียวกัน และอยู่ในมาตราตัวสะกดเดียวกันด้วย ตัวอย่างเช่น

บ้านชองคลองเ็กไหญ่

บ้างตีนฟายดกจเจน

ปลุกพเอนตเอนตะกอน

ลुकลอดโนดอนกันเอง

พิณพาทย์ระนาดห้อง

ตะโนกลองร้องเ็นพเลง

ระมังดังวังเวง

โหงหงางเงกงกางดัง

ที่มา กาพย์พระไชยสุริยา: หนังสือเรียนวรรณคดีวิจักษ์ ม.๑

ใบงาน เรื่อง ฉันทลักษณ์กาพย์ยานี ๑๑
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ฉันทลักษณ์กาพย์ยานี ๑๑
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ _____ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ _____

คำชี้แจง ตอนที่ _____ จงเติมคำลงในช่องว่างต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. กาพย์ยานี ๑๑ จำนวน ๑ บาท มี _____ บาท
๒. กาพย์ยานี ๑๑ จำนวน ๑ บาท มี _____ วรรค
๓. กาพย์ยานี ๑๑ แบ่งออกเป็นวรรค _____ จำนวน _____ คำ และวรรค _____ จำนวน _____ คำ
๔. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ ส่งสัมผัสไปยังคำที่ _____ ของวรรคที่ ๒
๕. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ _____
๖. คำสัมผัสระหว่างบทนั้นให้คำสุดท้ายของวรรคที่ _____ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ _____ ของบทถัดไป

ตอนที่ _____ จงโยงเส้นสัมผัสฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี ๑๑ (๕ คะแนน)

○ ○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○ ○ ○

ชื่อ _____ ชั้น ม. _____ เลขที่ _____

ใบงาน เรื่อง การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญ
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง จงเขียนแนะนำสถานที่สำคัญในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (เลือกเอง) ตีพิมพ์และเขียนลงใน
ช่องว่างที่กำหนดให้ (๑๐ คะแนน)

ตัวอย่างการเขียนแนะนำสถานที่สำคัญ
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

วัดวชิรธรรมสาริตถารวิหาร: วัดประจำรัชกาลที่ ๑๐

วัดวชิรธรรมสาริตถารวิหาร หรือวัดทุ่งสาธิต วัดประจำรัชกาลที่ ๑๐ นั้น ตั้งอยู่แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร สร้างขึ้นประมาณพุทธศักราช ๒๓๙๙ โดยคหบดีชาวลาวชื่อ นายวันดี ที่อพยพมาจากเวียงจันทน์ แต่เมื่อคหบดีท่านนี้ถึงแก่กรรม รวมถึงเจ้าอาวาสรูปสุดท้ายมรณภาพ ทำให้ไม่มีใครสืบสานต่อจนกลายเป็นวัดร้าง

จากวัดร้างกลางทุ่ง มีแต่กองอิฐ กองปูน ซากปรักหักพัง ภายในเวลา ๒ ปี กลับกลายเป็นวัดที่สวยงาม สงบ ร่มรื่น ทำให้เป็นที่เคารพและเลื่อมใสของชาวพระโขนงเป็นอย่างมาก ด้วยพระอาจารย์สาธิตฐานวโร มีใจเคารพในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ผู้ทรงเป็นองค์เอกอัคร-ศาสนูปถัมภก และเพื่อเป็นการถวายเป็นความจงรักภักดี ท่านจึงขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ถวายวัดทุ่งสาธิต แต่สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณ (พระอิสริยยศในขณะนั้น) และเมื่อวันที่ ๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๐๘ รัชกาลที่ ๙ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณ ทรงรับวัดทุ่งสาธิตไว้ใน พระอุปถัมภ์พร้อมได้พระราชทานนามวัดใหม่ว่า “วัดวชิรธรรมสาริตถารวิหาร”

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญ
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความหมายการเขียนแนะนำสถานที่สำคัญ

การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญเป็นการเขียนเล่าเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพเหตุการณ์ ลำดับเวลา สถานที่ บุคคล ผู้เขียนควรกล่าวถึงเหตุการณ์ให้ชัดเจน โดยมีข้อมูลและเนื้อหาสาระของเรื่องที่จะแสดงความคิด

จุดมุ่งหมายของการเขียนแนะนำสถานที่สำคัญ

การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญใช้แสดงความคิดเห็นได้หลายรูปแบบ เป็นการเขียนเล่าข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดของเรื่องตามที่เป็นอยู่โดยคำนึงถึงความต่อเนื่องและรายละเอียดของเรื่อง บุคคลหรือสถานที่นั้น ๆ

ข้อสังเกตการเขียนแนะนำสถานที่สำคัญ

การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญเป็นการเขียนที่ต้องสามารถใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ มีสถานที่ บุคคลจริง ไม่มีการสอดแทรกอารมณ์หรือความรู้สึกลงไปในงานเขียน

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนแสดงความคิดเห็นจากสื่อในชีวิตประจำวัน
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ การเขียนแสดงความคิดเห็นจากสื่อในชีวิตประจำวัน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความหมายของการเขียนแสดงความคิดเห็น

การเขียนแสดงความคิดเห็น คือ การเขียนที่ประกอบด้วยข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงกับการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ความคิดเห็นนั้นควรจะมีเหตุผลและเป็นไปในทางสร้างสรรค์

หลักการเขียนแสดงความคิดเห็น

๑. การเลือกเรื่องผู้เขียนควรเลือกเรื่องที่เป็นที่น่าสนใจของสังคมเป็นเรื่องที่ทันสมัย อาจเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ หรือข่าว เหตุการณ์ประจำวัน ทั้งนี้ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นควรมีความรู้และความเข้าใจเรื่องที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างลึกซึ้ง

๒. การให้ข้อเท็จจริง ข้อมูลที่เลือกมานั้นต้องมีรายละเอียดต่าง ๆ เช่น ที่มาของเรื่อง ความสำคัญ และเหตุการณ์ เป็นต้น

๓. การแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนอาจแสดงความคิดเห็น ได้ ๔ ลักษณะ คือ

- ๑) การแสดงความคิดเห็นเพื่อตั้งข้อสังเกต เช่น การรักษาสุขภาพของคนสมัยใหม่
- ๒) การแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนข้อเท็จจริง เช่น การใช้เทคโนโลยีในทางที่ผิดของวัยรุ่น
- ๓) การแสดงความคิดเห็นเพื่อโต้แย้งข้อเท็จจริง เช่น การกินยาลดความอ้วนของวัยรุ่น
- ๔) การแสดงความคิดเห็นเพื่อประเมินค่า เช่น การวิจารณ์เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัล

การเรียบเรียง

๑) การตั้งชื่อเรื่อง ควรตั้งชื่อเรื่องให้สร้างความสนใจผู้อ่านและสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะเขียนเพราะชื่อเรื่องเป็นส่วนที่ผู้อ่านจะต้องอ่านเป็นลำดับแรกและเป็นการบอกขอบเขตของเรื่องด้วย

๒) การเปิดเรื่องใช้หลักการเขียนเช่นเดียวกับการเขียนคำนำและควรเปิดเรื่องที่น่าสนใจชวนให้ผู้อ่านติดตาม

๓) การลำดับเรื่อง ควรลำดับเรื่องให้มีความต่อเนื่องสามารถแยกแยะได้ว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงและส่วนใดเป็นการแสดงความคิดเห็น

๔) การปิดเรื่องใช้หลักการเช่นเดียวกับการเขียนสรุปและควรปิดเรื่องให้ผู้อ่านประทับใจ

การใช้ภาษา

ควรใช้ภาษาอย่างสละสลวย ชัดเจน ไม่เยิ่นเย้อมีการใช้สำนวนโวหารอย่างเหมาะสมกับเรื่อง นอกจากนี้ยังต้องใช้คำที่สื่อความหมายได้ตรงตามอารมณ์ของผู้เขียน ทั้งนี้พึงหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่แสดงอารมณ์รุนแรง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงตามมาในภายหลัง

ตัวอย่างข่าวจากหนังสือพิมพ์ เรื่อง การเขียนแสดงความคิดเห็นจากสื่อในชีวิตประจำวัน
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ การเขียนแสดงความคิดเห็นจากสื่อในชีวิตประจำวัน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

"โครงการเมาไม่ขับ"

ในช่วงสงกรานต์ที่ผ่านมา "โครงการเมาไม่ขับ" ได้มีผลดีต่อผู้ที่เคยดื่มแอลกอฮอล์แล้วขับ ทำให้ผู้
ขับ ระวังตัวเองในการดื่มแต่จำนวนผู้ที่เสียชีวิตและผู้ที่บาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุ ไม่ได้มีจำนวนน้อยลง
อาจเป็นเพราะเมื่อผู้ขับทราบว่าจะมีการตั้งด่านตรวจวัดแอลกอฮอล์ที่ได้ก็จะเลี่ยงไปใช้เส้นทางอื่นแทน จึงเป็น
หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะต้องเปลี่ยนสถานที่ตั้งด่านไปเรื่อย ๆ

อย่างไรก็ตามอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นไม่ได้มาจากสาเหตุเพราะเมาแล้วขับเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่การขับ
รถประมาทก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้เช่นกันเพราะการดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ขาดสติในการควบคุม
ตนเอง ซึ่งในช่วงสงกรานต์ที่ผ่านมา มีประชาชนเดินทางกลับต่างจังหวัดเป็นจำนวนมาก ทำให้การจราจร
แออัด ซึ่งผู้ที่ดื่มแล้วขับจนเกิดอุบัติเหตุขึ้น ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนไปด้วยเพราะสาเหตุการเมาเป็นเหตุให้
ผู้อื่นบาดเจ็บ หรือบางรายอาจถึงขั้นเสียชีวิตหรือพิการตลอดชีวิต ทางที่ดีทุกคนควรช่วยกันคนละไม้คนละมือ
มีน้ำใจและสำนึกดี ที่จะทำให้สังคมน่าอยู่ขึ้น และไม่มีผู้ที่เดือดร้อนเพราะการกระทำของคนอื่นอีกด้วย

ใบงาน เรื่อง การเขียนแสดงความคิดเห็นจากสื่อในชีวิตประจำวัน
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ การเขียนแสดงความคิดเห็นจากสื่อในชีวิตประจำวัน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านข่าวทางซ้ายมือแล้วเขียนแสดงความคิดเห็นลงในช่องว่างที่กำหนดให้

สื่อทุกสำนักรายงานตรงกันว่าเจ้าหน้าที่ กลุ่มนักดำน้ำได้พบตัว
น้อง

นักฟุตบอลทีมหมูป่า ครบทั้ง ๑๒ คน พร้อมโค้ชรวมเป็น ๑๓ ชีวิต
แล้ว โดยทุกคนปลอดภัยดี

หลังการรอคอย ๒๒๒ ชั่วโมง ในที่สุดหน่วยซีลก็บุกเข้าไปพบ
น้อง ๆ เมื่อเวลา ๒๒.๑๕ น. ค่ำวันจันทร์ที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑
บริเวณเลยจากหาดพัทยาไปประมาณ ๔๐๐ เมตร ซึ่งเด็ก ๆ ทุกคน
ปลอดภัย จากนั้น

นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายได้แถลง
ยืนยันอย่างเป็นทางการ ท่ามกลางเสียงเฮด้วยความดีใจจาก
ผู้เกี่ยวข้องดังกึกก้อง

"หลังดำน้ำถึงพัทยาบีช ปรากฏว่าน้ำท่วม ทหารจึงได้เดินไป
อีก ๔๐๐ เมตร จึงได้พบกับเด็ก ๆ ทั้ง ๑๓ คนอยู่บนโขดหิน" ผู้ว่าฯ
เชียงรายกล่าว โดยรวมเวลาที่เด็กหายไป ๙ วัน ๕ ชม. ๔๑ นาที
๑๕ วินาที พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้แสดง
ความยินดีที่เจ้าหน้าที่พบตัวเยาวชนและโค้ชทีมฟุตบอลหมูป่าอะคา
เดมีแม่สายทั้ง ๑๓ คนในสภาพ

ที่ปลอดภัย พร้อมขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย โดยเฉพาะหน่วยซีล
รวมทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร พี่น้องประชาชน จิตอาสาชาวไทย
และต่างประเทศ และสื่อมวลชน ที่ร่วมมือร่วมใจกันสนับสนุนให้
ปฏิบัติการค้นหาในครั้งนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี นายกรัฐมนตรี
ย้ำว่าเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นหนึ่งเดียวกันของคนไทย
ถ้าทุกคนตั้งใจทำอะไรก็จะสำเร็จได้ภายใต้ร่มพระบารมีของสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑๐

ที่มา: สำนักข่าวอัมรินทร์

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเค้าโครงโครงการ
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ การเขียนเค้าโครงโครงการ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

โครงการเป็นงานเขียนที่แสดงให้เห็นถึงการร่วมกันคิด ร่วมกันทำงาน และร่วมกันรับผิดชอบ การเรียนรู้จากโครงการเป็นการเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติจริง ทดลองจริง จากสภาพจริงที่นักเรียนต้องประสบ ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการวางแผนงานและบริหารจัดการให้สามารถดำเนินงานทุกขั้นตอนให้ลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อยเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย

การเขียนเค้าโครงโครงการควรประกอบไปด้วยส่วนสำคัญอย่างน้อย ๘ หัวข้อ ซึ่งทุกหัวข้อผู้ทำโครงการต้องช่วยกันคิดและปรึกษาให้รอบคอบ พิจารณาทบทวนให้ดี ดังนี้

๑. ชื่อโครงการ

เป็นสิ่งสำคัญประการแรก เพราะชื่อโครงการจะช่วยโยงความคิดไปยังวัตถุประสงค์ของการทำโครงการ การตั้งชื่อโครงการของนักเรียนนิยมตั้งชื่อให้มีความกะทัดรัดและดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน ผู้ฟัง สิ่งที่ควรคำนึง คือ ชื่อโครงการควรเขียนให้กระชับ ชัดเจน ใช้ภาษาตรงไปตรงมาไม่ให้กำกวม

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

การเขียนชื่อผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อให้ทราบว่าเป็นโครงการนั้นใครเป็นผู้รับผิดชอบและสามารถติดตามได้

๓. ที่มาของโครงการ

การเขียนที่มาและความสำคัญของโครงการ ผู้จัดทำโครงการจำเป็นต้องศึกษาหลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจศึกษา ควรเขียนให้เข้าใจชัดเจนว่าโครงการนี้มีเหตุผลอะไรจึงคิดทำ มีเหตุจูงใจอะไร หากได้รับความสนับสนุนจากใครหรือจากแหล่งใดควรระบุด้วย

๔. จุดประสงค์ของการทำโครงการ

การกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางที่ต้องการ ข้อนี้สำคัญมากควรเขียนให้รัดกุมว่าในการทำโครงการนี้ต้องการให้บรรลุอะไรบ้าง โดยการเขียนเป็นข้อ ๆ จะทำให้เข้าใจง่าย แจ่มแจ้ง และชัดเจน

๕. สมมติฐานของการศึกษา

เป็นทักษะกระบวนการทางภาษาไทย ต้องให้ความสำคัญเพราะเป็นการกำหนดแนวทางในการออกแบบทดลองได้ชัดเจนและรอบคอบ สมมติฐาน คือ การคาดคะเนคำตอบของปัญหาอย่างมีหลักและเหตุผลตามหลักการ ทฤษฎี รวมทั้งผลการศึกษาของโครงการที่ได้ทำมาแล้ว

๖. ขอบเขตเนื้อหาและระยะเวลาการทำโครงการ

โครงการทุกโครงการจะต้องวางขอบเขตไว้เป็นกรอบกำกับว่าจะให้ครอบคลุมเนื้อหา กว้างขวางเพียงใด หากระบุว่าทำภายในระยะเวลาที่วันหรือกี่สัปดาห์ได้ยิ่งดี

๗. วิธีดำเนินการ

วิธีการดำเนินการ หมายถึง วิธีการที่ช่วยให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการตั้งแต่เริ่มเสนอโครงการจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ ควรเขียนขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ชัดเจนเป็นขั้น ๆ ไป และแต่ละขั้นใช้เวลาเท่าไร ควรทำตารางการปฏิบัติงานแสดงด้วยหรือใช้ตารางสำเร็จรูปก็ได้ ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วย

- การคิดหัวข้อ ปรึกษาครูที่ปรึกษา
- การค้นคว้าหาข้อมูลประกอบ
- การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ การคาดหวังถึงผลการดำเนินการตามโครงการ เมื่อโครงการสำเร็จแล้ว ข้อคำนึง ไม่ควรเขียนอย่างเดียวกับจุดประสงค์ แต่อาจนำผลพลอยได้จากการทำโครงการมารวมไว้ในหัวข้อนี้

๙. เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง คือ รายชื่อเอกสารที่นำมาอ้างอิงประกอบการทำโครงการ

การเรียนรู้จากโครงการเป็นการเรียนรู้ที่สนุกและมีความสุข สนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ช่วยฝึกกระบวนการทางความคิด ช่วยให้รู้จักทำและแก้ปัญหาด้วยตนเอง นับตั้งแต่การระดมความคิดเพื่อหาหัวข้อโครงการ ตั้งชื่อโครงการที่น่าสนใจ ไปจนถึงได้ดำเนินงานให้สำเร็จตามโครงการที่กำหนดไว้

ที่มา : pioneer.netserv.chula.ac.th

หนังสือเรียนวิิธภาษา ม.๑

หนังสือหลักภาษาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ม.๔

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเค้าโครงโครงการ
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ การเขียนเค้าโครงโครงการ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

โครงการเป็นงานเขียนที่แสดงให้เห็นถึงการร่วมกันคิด ร่วมกันทำงาน และร่วมกันรับผิดชอบ การเรียนรู้จากโครงการเป็นการเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติจริง ทดลองจริง จากสภาพจริงที่นักเรียนต้องประสบ ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการวางแผนงานและบริหารจัดการให้สามารถดำเนินงานทุกขั้นตอนให้ลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อยเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย

การเขียนเค้าโครงโครงการควรประกอบไปด้วยส่วนสำคัญอย่างน้อย ๘ หัวข้อ ซึ่งทุกหัวข้อผู้ทำโครงการต้องช่วยกันคิดและปรึกษาให้รอบคอบ พิจารณาทบทวนให้ดี ดังนี้

๑. ชื่อโครงการ

เป็นสิ่งสำคัญประการแรก เพราะชื่อโครงการจะช่วยโยงความคิดไปยังวัตถุประสงค์ของการทำโครงการ การตั้งชื่อโครงการของนักเรียนนิยมตั้งชื่อให้มีความกะทัดรัดและดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน ผู้ฟัง สิ่งที่ควรคำนึง คือ ชื่อโครงการควรเขียนให้กระชับ ชัดเจน ใช้ภาษาตรงไปตรงมาไม่ให้กำกวม

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

การเขียนชื่อผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อให้ทราบว่าเป็นโครงการนั้นใครเป็นผู้รับผิดชอบและสามารถติดตามได้

๓. ที่มาของโครงการ

การเขียนที่มาและความสำคัญของโครงการ ผู้จัดทำโครงการจำเป็นต้องศึกษาหลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจศึกษา ควรเขียนให้เข้าใจชัดเจนว่าโครงการนี้มีเหตุผลอะไรจึงคิดทำ มีเหตุจูงใจอะไร หากได้รับความสนับสนุนจากใครหรือจากแหล่งใดควรระบุด้วย

๔. จุดประสงค์ของการทำโครงการ

การกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางที่ต้องการ ข้อนี้สำคัญมากควรเขียนให้รัดกุมว่าในการทำโครงการนี้ต้องการให้บรรลุอะไรบ้าง โดยการเขียนเป็นข้อ ๆ จะทำให้เข้าใจง่าย แจ่มแจ้ง และชัดเจน

๕. สมมติฐานของการศึกษา

เป็นทักษะกระบวนการทางภาษาไทย ต้องให้ความสำคัญเพราะเป็นการกำหนดแนวทางในการออกแบบทดลองได้ชัดเจนและรอบคอบ สมมติฐาน คือ การคาดคะเนคำตอบของปัญหาอย่างมีหลักและเหตุผลตามหลักการ ทฤษฎี รวมทั้งผลการศึกษาของโครงการที่ได้ทำมาแล้ว

๖. ขอบเขตเนื้อหาและระยะเวลาการทำโครงการ

โครงการทุกโครงการจะต้องวางขอบเขตไว้เป็นกรอบกำกับว่าจะให้ครอบคลุมเนื้อหา กว้างขวางเพียงใด หากระบุว่าทำภายในระยะเวลาที่วันหรือกี่สัปดาห์ได้ยิ่งดี

๗. วิธีดำเนินการ

วิธีการดำเนินการ หมายถึง วิธีการที่ช่วยให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการตั้งแต่เริ่มเสนอโครงการจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ ควรเขียนขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ชัดเจนเป็นขั้น ๆ ไป และแต่ละขั้นใช้เวลาเท่าไร ควรทำตารางการปฏิบัติงานแสดงด้วยหรือใช้ตารางสำเร็จรูปก็ได้ ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วย

- การคิดหัวข้อ ปรึกษาครูที่ปรึกษา
- การค้นคว้าหาข้อมูลประกอบ
- การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ การคาดหวังถึงผลการดำเนินการตามโครงการ เมื่อโครงการสำเร็จแล้ว ข้อค่านึงไม่ควรเขียนอย่างเดียวกับจุดประสงค์ แต่อาจนำผลพลอยได้จากการทำโครงการมารวมไว้ในหัวข้อนี้

๙. เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง คือ รายชื่อเอกสารที่นำมาอ้างอิงประกอบการทำโครงการ

การเรียนรู้จากโครงการเป็นการเรียนรู้ที่สนุกและมีความสุข สนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ช่วยฝึกกระบวนการทางความคิด ช่วยให้รู้จักทำและแก้ปัญหาด้วยตนเอง นับตั้งแต่การระดมความคิดเพื่อหาหัวข้อโครงการ ตั้งชื่อโครงการที่น่าสนใจ ไปจนถึงได้ดำเนินงานให้สำเร็จตามโครงการที่กำหนดไว้

ที่มา : pioneer.netserv.chula.ac.th

หนังสือเรียนวิิธภาษา ม.๑

หนังสือหลักภาษาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ม.๔